The best advertising medium to reach 250.000 Slovenians in United States. American in spirit, foreign in language only.

Clevelandska Amerika

Issued three times a week. Official Organ of 85 Slovenian Societies and Organizations.

NEODVISEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI.

NO. 61. CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY, MAY. 24th. 1916. LETO IX. — VOL. IX.

Sprememba mestnih volitev.

NAČIN MESTNIH VOLITEV NAMERAVAJO SPREMENITI. VOLILO SE NAJBRŽ NE BO VEČ "NEPRISTRANSKO" AMPAK PO STRANKAH, KAKOR POPREJ.

—V mestnem zboru je bil stavljen predlog od councilmana McGintyja, da se spremeni dosedajni način volitev za mestne uradnike. Leta 1913 smo prvič volili mestne uradnike po določilih novega charterja. Ta način volitev se imenuje "choice-election", namreč da volite za enega, dva ali tri kandidate lahko obenem za eno in isto mesto in sicer "First choice", "second choice" in "third choice", Ker se je pa to skazalo za nepraktično, hočejo to sedaj odpraviti in se vrniti k staremu načinu volitev po strankah. O tem bi moralo ljudstvo že meseca avgusta določiti, toda za avgustove volitve se je nabralo že toliko volivnega materijala, da so pri pondeljkovi seji preložili to stvar, in se bo način volitve najbrž v jeseni spremenil.

—Precej močna opozicija se je oglasila pri pondeljkovi seji mestnega zbora radi $3.500.000 bondov, o katerih naj bi Clevelandčani pri avgustovih volitvah volili. Ta denar bi se porabil za podaljšanje raznih cest Neki councilman je pa očital v mestnem zboru, da je ta svota treh milijonov in pol kar "iz neba utrgana", da nihče ne ve, koliko bi pravzaprav veljalo delo, in da bi bilo skrajno neumestno ljudi nadlegovati za denar, če urad mestnega inženirja sam ne ve, koliko je denarja potrebno. Najbrž se pa o tem predlogu ne bo glasovalo, ker bi zadel na preveliko opozicijo od strani državljanov.

—V četrtek večer se vrši seja Slov. Nar. Čitalnice. Člani so prošeni, da se udeležijo.

—Župan zahteva za mestne stroške za prihodnje leto $6.628.491 denarja, in to brez šolskih potrebščin. Poleg tega pa pride še zraven svota $2.270.000, katero dobi mestni vodovodni urad in $1.117.862, kar znači dohodke mestne elektrarne. Javna dela bi zahtevala svoto $2.481.187, javna dobrodelnost $1.275.155, policija in ognjegastvo $2.309.738, splošni stroški $346.427, in "raznoterosti" $91.500. Za popravo cest se za prihodnje leto zahteva $99.000 več, za čistenje cest $83.00 več, za bolnišnice $41.000 več, za ognjegasce $145.000, kar se bo sposodilo na več.

—Umrl je za mučno boleznijo Louis Kušljan. Tukaj zapušča soprogo in tri male otroke, mater in tri brate. Doma je iz Cerknice. Član dr. Maccabees. Pogreb se vrši v petek zjutraj. Počivaj v miru!

—Umrla je starišem Dolnikar 14 dnij stara hčerka Ana.

—Šolska oblast že zopet nima nobenega denarja, da bi plačala učiteljice. Manjka $380.000, kar se bo spocodilo na dolg.

—Umrl je Jakob Škufca, star nad 60 let, ki se nahaja pri Jos. Želetu. Bil je siromak, pri nobenem društvu, brez sorodnikov. Za pogreb se bo pobiralo.

—Rojaki pri Variety Iron & Steel Co. na Hamilton ave in E. 40th St. so zajedno z drugimi delavci v pondeljek zaštrajkali za boljši delavski položaj. Kakih 100 Slovencev je tam uposljenih. Štrajk se je večinoma uprizoril tudi iz tega vzroka, ker so bili trije delavci, ki so podpirali unijsko gibanje, brez vsakega druzega vzroka odpuščeni. Strojniki pri tej kompaniji so organizirani, drugi delavci pa ne.

—74 slovenskih piknikov raznih slovenskih društev se vrši letos do konca septembra. Pri tako ogromnem številu nam je nemogoče paziti na vse piknike in jih naznanjati v časopisu. Vsak tajnik vsakega društva naj se toliko potrudi in naj nam prinese ali pošlje naznanilo. Uredniku je nemogoče paziti na vse piknike vseh društev, vsak tajnik pa lahko poskrbi za svoje društvo.

—Dr. Glas Clev. Delavcev, št. 9. SDZ razvije v nedeljo, 28. maja svojo društveno zastavo. Ob tej priliki se udeleže te slavnosti skoro vsa Zvezina društva in mnogo drugih društev je naznanilo svojo udeležbo Zastavo, ki je kaj krasno delo, je izvršila tvrdka Frank Kerže v Chicagi. Ob priliki razvitja zastave se vrši parada društev, in pozneje banket v Knausovi dvorani.

—"Plinov nadzornik" je prišel kolektat denar k Mr. Stanton 11511 Miles ave. Dočim ga je žena peljala vstanovanje, je njegov tovariš ta čas spraznil register spredaj v dvorani, nakar sta oba lopova v avtomobilu pobegnila, ko sta odnesla $80.

—The First Trust & Saving Bank je v torek dobila v dveh urah za $8.500.000 čekov. To je bilo plačilo novega kapitala od The Goodrich Tire & Rubber Co. Nikdar v zgodovini bančnega poslovanja v Clevelandu ni kaka banka razpolagala s toliko svoto čekov naenkrat.

—Mrs. Cordelia Trasher toži svojega moža na ločitev zakona, ker jo je v petih letih samo enkrat poljubil. Sodnik Addams pa je odločil, da to ni nobena grozovitost, in ni hotel dovoliti ločitve.

—John Forgač iz Pittsburga je pregovoril Miss Kerner iz 1357 E. Blvd. da je dvignila iz banke $100, češ, da jo bo poročil. Ko je Miss Kerner denar domov prinesla, je poslal lopov dekle po zdravila v lekarno, sam pa je medtem z denarjem pobegnil. Pa so ga ujeli in izročili veliki poroti.

—Večerne šole v Clevelandu se bodo reorganizirale. V teh večernih šolah se bo podučeval angleški jezik in državljanstvo ter zgodovina in zemljepisje Zjed. držav. Mesto bo nastavilo učitelje, in ne bo treba več privatnim osebam se truditi za izobrazbo ljudij. Večerne šole bodejo veljale do $45.000 na leto.

—Mary Končan, 15 let stara, 2708 Croton Rd. stanujoča, in njen oče Mihael, sta bila v torek zaprta od šolskih oblastij. Dekle je tožena, da se potepa, oče pa, da jo podpira pri potepanju. Oče se je pa izjavil, da dekle pomaga neki bolni teti v Warrensville.

—Tom Vuckovič, 1334 E. 55th St. je šel v nedeljo s svojim dekletom v Euclid Beach. Tu je dekle spoznalo nekega fanta, o katerem je trdilo, da ji dolgluje $5. Ker ji ni hotel dati, je dekle vzelo fantu klobuk, fant pa ne bodi len, vzame klobuk njenemu spremljevalcu Vuckoviču. In Vuckovič je moral brez klobuka domov, v torek pa je dal zapreti fanta, ki mu je vzel klobuk.

Pozor, Chicago, Ill.

Seja podružnice Slov. Lige v Chicagi, Ill. se vrši v soboto, 27. junija.

Laška armada se še vedno umika.

Avstrijci poročajo, da so ujeli dosedaj 24.000 Lahov. Iz Rima se poroča, da so Italijani ustavili avstrijsko ofenzivo. Francozje so pognali Nemce v beg pred Verdunom. Fort Douamont v francoskih rokah.

Avstrijci in Italijani.

Amsterdam, 23. maja. Avstrijske čete nadaljujejo z ofenzivo proti Italijanom. V tukajšnih vojaških krogih so prepričani, da so avstrijske čete prodrle že na italijansko ozemlje. Laški poraz je čimdalje bolj pogubonosen, kakor se javlja iz Dunaja. Avstrijsko poročilo od sinoči trdi, da so Avstrijci zasedli Armentara gorsko sedlo, kjer so vladali več čas laško-avstrijske vojne najhujši boji, in da so se morali Italijani celo umakniti iz Lavarone gorske planote, kjer preidejo avstrijska tla na laško zemljo.

Italijani se umikajo na celi črti

Avstrijska kolona, ki je bila poslana proti Italijanom, se hitro pomika naprej. Baje so zbrali Avstrijci na meji proti Italijanom 800.000 mož, vso armado, kar so jo mogli kje utrpeti in jo poslali proti Italijanom. Da gredo avstrijske čete tem bolj fanatično nahujskane v boj, je generalni štab poslal k armadi prestolonaslednika Franc Karola, ki se mudi pri četah v Monte-Tormino in Monte Majo. In na tej točki preide avstrijska meja na laško.

23.883 Italijanov zajetih.

Iz Dunaja se poroča, da odkar je bila začeta avstrijska ofenziva, je bilo vsega skupaj ujetih 23.883 mož zajedno z 483 častniki. V pondeljek so avstrijske čete zajele nadalnjih 3000 mož. 172 topov in 108 strojnih pušk je dosedaj zaplenjenih.

V Rimu pravijo, da je bojišče peklo.

Iz Rima se poroča, da so Avstrijci pripeljali na fronto vsakovrstne topove, med drugimi tudi svoje najtežje, 30.5 centimeterske, ki so spremenili bojišče v pravo peklo. Kljub ogromnemu snegu na visokih gorah, napada avstrijska infanterija v masah, kakor poročajo iz Rima. Italijani se silno vztrajno držijo, in zadnje brzojavke iz Rima naznanjajo, da je avstrijska ofenziva ustavljena.

Kaj je vzrok avstrijske ofenzive

Rim, 23. maja. Laški vojni urad naznaja iz dobro poučenih virov, da je bil glavni vzrok avstrijske ofenzive, ker Avstrija je hotela preprečiti Italijanom, da ne bi poslali svojega vojaštva na francosko fronto in da ne bi mogli koncetrirati čet pred Avlono. Iz tega vzroka so Avstrijci potegnili 50.000 čet iz Albanije in Srbije.

Laško uradno poročilo.

Rim, 24. maja. V okolici Tonale in Adamela so bili vsi avstrijski napadi odbiti in smo dobili nekaj ujenikov. Na levem bregu reke Adiže so Avstrijci streljali z vsemi mogočnimi topovi na naše postojanke, nakar so uprizorili infanterijski napad, katerega smo pa odbili z velikimi zgubami za Avstrijce. Med Astico in Sugana dolino Avstrijci neprestano bombardirajo naše postojanke, toda napredovanje v teh krajih je ustavljeno. Tudi na ostalih frontah bombardirajo Avstrijci s številnimi topovi naše postojanke, toda brez vsakega očividnega uspeha.

Avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 23. maja. Laški poraz na južno tirolski fronti postaja čimdalje bolj strašen. Naš napad na Lavarone gorsko planoto je bil uspešen. Sovražnik je bil pognan iz vseh svojih postojank.

12.000 Avstrijcev v Bagdadu.

London, 23. maja. Iz Bukarešte se poroča, da pričakujejo v Bagdadu 4000 nemških čet tekom junija meseca, dočim je dvanajst tisoč avstrijskih vojakov že dospelo v Bagdad Turkom na pomoč. Turki so jako oslabeli svojo posadko v Carigradu in so poslali vse vojaštvo, katero morejo pogrešati proti Marashu, tri dnij hoda severno od Aleksandrete, kjer se koncentrirajo, in kjer pričakujejo francosko-angleškega napada.

Rusi utrjujejo svojo fronto.

Petrograd, 23. maja. Ruska armada je osvojila turška mesta Sakiz in Ban ter s tem pridobila veliko strategično vrednost, ker ste sedaj dve ruski armadi v zvezi, namreč ona, ki prodira iz Perzije proti Bagdadu in ona, ki prodira severno od Erzeruma proti Mosulu. Mezopotamska meja je sedaj zasedenao od 200 milj dolge ruske fronte. Povsod Rusi sedaj utrjujejo svojo fronto, ki je tako zavarovana, da ji ne morejo več škodovati neprestani kurdski napadi. Današnje uradno poročilo se glasi: Ruska armada napreduje proti Mosulu.

Turki se zbirajo v Sivas.

Geneva, 23. maja. Iz Carigrada se poroča, da zbira nemški maršal Sanders veliko turško armado v Sivas, da s to armado zaustavi napredovanje Rusov. Turki so dobili od Nemcev in Avstrijcev večje množine topov. Nadalje se poroča iz Turčije, da je turški vojni minister poklical vse Turke stare 17-18 let pod orožje.

Napačna zastava?

Berolin, 23. maja. Iz švedske se poroča, kot naznanjajo v Berolinu, da je dotični angleški submarin, ki je potopil nemško ladijo Trave, rabil nemško zastavo namesto angleške, da bi pripeljal parnik v pogubo. Parnik Trave je že bežal od submarina, ko je slednji razvil nemško zastavo, nakar se je zopet približal in je bil torpediran.

Rusi v Parizu.

Pariz, 23. maja. Ruska delegacija, ki je zadnji teden se mudila v Angliji, je dospela v Pariz. Med delegacijo je mnogo članov dume. Ruska delegacija obišče poglavitna središča vojne in industrije in francosko vojno fronto, nakar se poda 31. maja v Rim.

Švedi nas hvalijo.

Stockholm, 23. maja. Tu se je obhajal včeraj velik mirovni praznik z ogromnim narodnim zborovanjem. Glavni govornik je bil socijalist Branding, ki se je izjavil, da nobeno ljudstvo ne želi toliko miru kot ameriško. Med navzočimi govorniki so bili zastopniki vseh nevtralnih sil. Nadalje se je socijalist Branding izjavil, da vsa Evropa gleda na Zjed. države, odkoder bi moral priti prvi klic za mir, in izrekel je tople besede pohvale. diplomaciji Zjed. držav. Kadar se je med množico omenilo ime naše države, je vselej navdušeno pritrjevalo.

Nemci poraženi pred Verdunom

Pariz, 23. maja. Četrti mesec je prišel, odkar so Nemci pričeli z napadom na Verdun. Francosko uradno poročilo naznanja, da so bili včeraj vsi nemški napadi odbiti z ogromnimi zgubami za Nemce. Francosko uradno poročilo nadalje naznanja, da so včeraj Francozi napadli nemške postojanke forta Douaumont, katerega so Nemci tretji dan po svojem napadu na Verdun osvojili. Nemške postojanke iz Fort Douaumont, katerega so Nemci tri mesece držali v oblasti, so pregnane, in Francozje so se utrdili tam. Nadalje so Francozi napadli tudi iz vasi Douaumont in zagnali nazaj Nemce na poldrugi milji. Severo-zapadno od Verduna so Francozi prisilili Nemce, da so se umaknili iz hriba št. 287 in iz "Dead Man's Hill". V Berolinu deloma priznajo francosko napredovanje.

Angleške zgube.

London, 23. maja. Pri Givenchy so Nemci napadli angleške postojanke, katere so zavzeli na poldrugo miljo široki fronti, pri čemur so imeli Angleži velike zgube, posebno pa tedaj, ko so Angleži napadli v nadi, da dobijo strelne jarke nazaj.

Nemške zgube pred Verdunom

Pariz, 23. maja. Bitka pri Verdunu se je začela 21. febr. v dežju in snegu, in se sedaj nadaljujeje v vročini. Zagotovo je dognal generalni štab, da znašajo nemške zgube v teh treh mesecih 300.000 mož. Nemški generalni štab še vedno pošilja nove polke, da utrdi fronto. Neki vojaški ekspert je proračunal, da so vrgli Nemci iz svojih 3000 topov pred Verdunom 500.000 ton železja, jekla in svinca in da so oddali na trdnjavo že nad 15.000.000 strelov. Nemško poročilo, da so Nemci ujeli v nedeljo, 21. maja 1300 Francozov je deloma resnično, toda pri naskoku na francoske utrdbe so zgubili Nemci 2500 ranjenih, ujetih in ubitih.

Celo mesto uničeno

Silni tornado je v Kemp City, Okla. ubil devet oseb, in skoro vse hiše v mestu so razdejane.

Denison, Tex., 23. maja. Devet oseb je bilo ubitih in 58 ranjenih pri strašnem tornadu, ki je divjal nad mestom Kemp City, Okla. Tornado je divjal na tri četrt milje široki poti. Izmed vseh hiš v Kemp City so ostale le tri nepoškodovane. Dvanajst trgovin, hotel in 60 družinskih hiš je popolnoma razdejanih. To je že drugič v petih letih, da je bilo to malo mestice, ki šteje 300 prebivalcev, popolnoma razdejano od tornada. Trgovci v mestu so se izjavili, da najbrž ne bodejo mesta tretjič zgradili. Osem oseb je bilo ubitih v mestu dočim je bila deveta žrtev neki otrok, katerega je baš oče hotel odnesti iz podirajoče se hiše. Ko je tornado napravil svoje uničevalno delo se je vlil nad mestom dež kot v potokih, in vsako reševalno delo je bilo zaman. Dvanajst zdravnikov, ki so se pripeljali s posebnim vlakom, je moglo šele dvanajst ur po nesreči v mesto.

Miličarji v Texasu pridejo pred vojno sodišče.

MILIČARJI JUŽNIH DRŽAV, KI SE NISO ODZVALI KLICU ZA VOJAŠKO SLUŽBO, BODEJO POSTAVLJENI PRED VOJAŠKO SODIŠČE. REVŠČINA IN LAKOTA V MEKSIKI.

El Paso, Tex., 23. maja. 116 članov teksanske in arizonske milicije, ki niso hoteli priseči, ko so bili poklicani v vojaško službovanje Zjed. držav, da stražijo mejo napram Meksikancem, pridejo pred vojno sodnijo. Več generalov pri generalnem štabu je mnenja, da je treba te miličarje strogo kaznovati v svarilo drugim.

Washington, 23. maja. Gospodarski položaj v Meksiki je skrajno žalosten. Denar najsibo srebrn ali papirnat nima skoro nobene veljave, živeža primanjkuje tako v mestih kot na deželi, ker bande lopovov in rednih vojakov odnašajo ljudstvu do zadnjega vse, kar ima. Poleg tega so se pa pojavili po raznih krajih štrajki, ki položaj še poslabšajo. Posebno so razburjeni uslužbenci pri železnicah. Meksikanska vlada se komaj vzdržuje. Ameriški vojaki morajo na mnogih krajih hraniti Meksikance.

San Antonio, Tex., 23. maja. Mala praska se je vnela pri Santa Ysabel med ameriškimi vojaki in med banditi. Izmed banditov je bil eden ranjen, a nihče od Amerikancev. Šest skadronov ameriške konjenice je bilo odposlanih iz Meksike v Zjedinjene države, Polkovnik Sibley, ki vodi drugo ekspedicijo v Meksiko, je dospel včeraj do Boquilas, kjer se nahaja v bližini major Langhorne katerega postojanke ogrožajo Yaqui Indijanci. Hud spor je nastal med vivilnim in vojaškim guvernerjem v provinciji Sonora. Civilni guverner Huerta je dovolil prodajo pive, dočim je vojaški guverner Calles prepovedal pijačo. General Carranza podpira civilnega guvernerja Huerta.

Mexico City, 23. maja. General Obregon, meksikanski vojni minister, se je izjavil, da se bo razmerje med Meksiko in Zjed. državami poostrilo, če bode ameriška vlada pošiljala nadaljno vojaštvo v Meksiko. Ako tudi meksikanski banditje napadajo ameriške prebivalce na amerikanskih tleh, Amerika nima pravice, da bi pošiljala nadaljno vojaštvo v Meksiko.

Rusi v Mesopotamiji

Velik pomen silne ruske podjetnosti v Aziji. Turčiji grozi popolen polom od strani Rusov.

London, 23. maja. Kot strela je udarila novica v zavezniške vojaške kroge, da so se Rusi združili z Angleži v Mezopotamiji. To se je zgodilo na južnem bregu reke Tigris, kjer so se pojavili nenadoma ruski kozaki, ki so prinesli vesti, da se nahaja glavna ruska sila tik za njimi. Kako so mogli Rusi v tako kratkem času se združiti z angleškimi četami, katerim poveljuje general Boringe, se nikakor ne more pojasniti, toda poročilo je verojetno, ker je prišlo kot uradno od generala Borringe in se je zajedno tudi v Petrogradu uradno tako naznanilo.

Rusi prišli iz Perzije.

Splošno se sodi, da je ruski oddelek kozakov, ki se je pridružil Angležem, prišel iz Perzije iz okolice Khanikan, toda vseeno je še skrivnost, kako so Rusi mogli prekoračiti reko Tigris, ker se tam nahajajo v bližini one turške čete, ki so obkolile angleško armado pri Kut-el-Amara. Hipna pojava Rusov pri angleških četah daje tudi misliti, če so Rusi pretrgali železniško zvezo med Mosulom in Bagdadom.

Turki v pasti.

Na vsak način je pojav ruske armade pri angleški armadi dogodek prve vrste. Temu dogodku se svet še bolj čudi kot izkrcanju ruskih čet v Marseilles. Rusi so se pridružili oni armadi Angležev, ki je hotela oblegani angleški armadi pri Kut-el-Amar na pomoč. Turki, ki se nahajajo med Bagdadom in Mosulom se nahajajo v ogromni pasti, v kateri jim preti pogin, ker umakniti se nimajo kam drugam kot v silno sirsko puščavo, kjer morajo žalostno poginiti.

Skupni boji.

Dramatični pojav Rusov v Mezopotamiji daje misliti vojaškim krogom, da so Rusi in Angleži prvič, odkar se je vojna pričela, že skupno borijo. Splošno se sodi, da so Rusi prišli od Kermansha, kakih 150 milj od angleških čet, kjer se deloma nahajajo velikanska močvirja in deloma gorovje brez vsakih potov. Kakor hitro pride ostala ruska armada iz Perzije, se zvrši splošen napad na Bagdad. Da pa Turki ne morejo poslati pomoči Bagdadu, skrbi ona ruska armada, ki prodira južno od Erzeruma in Trapecunta proti Diarbekirju in Mosulu. Turki se nahajajo v ogromni pasti. Osvojitev Bagdada je silnega strategičnega in moralnega upljiva za Mohamedance in Angleže. Bagdad smatrajo Mohamedanci za sveto mesto, in bodejo zgubili pogum za nadaljno bojevanje, če se to mesto poda.

Lakota narašča.

Iz Rotterdama prihaja poročilo, da v Nemčiji sploh ni mogoče dobiti svežega mesa.

Rotterdam, 23. maja. V Berolinu postaja položaj vsak dan slabši. Svežega mesa skoro ni mogoče več dobiti, in nekaj dnij je glavno mesto Nemčije že brez klobas. Vlada je dala razglas, da od 25. maja naprej sme dobiti vsaka oseba le eno šestino funta surovega masla na teden. Šestino funta surovega masla velja 12 centov. Toda kljub temu surovega masla ni dobiti. Ženske čakajo po šest ali sedem ur na dan pred prodajalno, da dobijo potrebni živež. Kar se tiče mesa je Berolin sedaj razdeljen v štiri dele, vsak del ima 60 mesnic, in poglavar vsake družine mora vsak pondeljek naprej povedati, koliko mesa bi zahtevala družina, nakar se družini da toliko mesa, kolikor ga je sorazmerno na razpolago.

Iz Bavarskega se poroča, da je Pruska vlada odgovorna za pomanjkanje mesa, ker je pokupila skoro vso glavno živino iz drugih nemških dežel, katerim hoče sedaj narekovati mesne cene.

CLEVELANDSKA AMERIKA

IZHAJA V PONDELJEK, SREDO IN PETEK.

NAROČNINA:

Za Ameriko - $2.50 | Za Clev'd. po pošti $3.00
Za Evropo - $3.50 | Posamezna številka - 3c

Vsa pisma, dopisi in denar naj se pošilja na: "Clevelandska Amerika", 6119 ST. CLAIR AVE. N. E., CLEVELAND, OHIO

EDWARD KALISH, Publisher. LOUIS J. PIRC, Editor.

ISSUED MONDAY, WEDNESDAY AND FRIDAY.

Read by 25.000 Slovenians (Krainers) in the City of Cleveland and elsewhere. Advertising rates on request. American in spirit Foreign in language only.

TELEPHONE CUY. PRINCETON 189

Entered as second-class matter January 5th 1909, at the post office at Cleveland, Ohio under the Act of March 3rd, 1879.

No. 61. Wed. May, 24th, 1916.

Fernejska deklaracija Slovencev.

Curich v Švici, 25. aprila. 1916.

Vas Ferney leži na zapadnem Francoskem na švicarsko-francoski meji, eno uro hoda od mesta Ženeva. (Genev, Genf). Iz vasi se nudi potniku lep razgled na najvišjo evropsko planino Mont Blank in na druge snežne švicarske gore. Tu je še danes ohranjen gradič, v katerem je često bival Voltaire in pisal svoje modroslovne in leposlovne spise.

Dné 3. februarija, 1916 so slovenski člani Jugoslovanskega Odbora naredili skupno z nekimi emigranti iz slovenskih dežel in iz kraške Istre izlet v Ferney, kjer so se pomenkovali v glavnem o političnem položaju Slovenije. Stvar zaveznikov tedaj ni stala ugodno in mnogi so bili že obupani, ker so Nemci ravno po zavzetju Srbije stali na vrhuncu svoje vojne slave in moči. Takrat so ravno prihajali begunci v Ženevo, med katerimi je bilo tudi nekaj slovenski in hrvatskih izseljencev, in z lic se jim je moglo čitati, kaj so pretrpeli na duši in na telesu pri odstopanju skozi divjo in negostoljubno Albanijo. Ljudje so bili nekam apatični za vse, a najmanj so bili dovzeti za politične razgovore. Emigrantje izpod avstro-ogrskega jarma so bili duševno potlačeni, nekateri obupani.

No človeka, ki je geograf, zgodovinar in statističar v eni osebi, niso mogli oplašiti vojni uspehi Nemcev, ampak stopil je tem vedrejšega duha med rojake vpognjenega duha in jih tolažil z zagotavljanjem, da bodo naposled zmagali Rusi in njihovi zavezniki, in da bodo Nemci sigurno propadli.

In čegavo srce je bilo v začetku tega leta bolj žalostno, kot srce srbskih ministrov, ki so po izgubi samostalne države in po nepopisljivih težavah pri odstopanju preko arbanških planin in rek slednjič dospeli na grški otok Krf (Corfu) in se tam začasno ustanovili skupno z ostanki vojske! Ni jim bilo hudo samo za krvne žrtve in ne za lepo kraljevino, a bolj so jih mučile misli na zasužnjene brate v Sarajevu, Novem Sadu, Spletu, Zagrebu, Ljubljani in isterskem Pazinu. Kako blizu so bili Srbi uresničenju svojega osvobojevalnega programa, ko so v avgustu, 1914 po zmagi na Ceru podili Avstrijance iz Srema in Bosne in.... in kako so se zapet oddaljili od cilja po izdajalskem napadu Bulgarov.

In slovenski politik, ki kalkulira in računa z momenti, je moral videti, da mu ravno moment začasnega ponesrečenja Srbije ponuja ugodno priliko prinesti ponovno na površje slovensko ime in slovensko stvar osvobojenja. To se je imelo zgoditi na osnovi potrebe vstvarjene od psihologije. Poznan je namreč pregovor: dokler boš srečo imel, boš dosti bratov štel, ko pa sreča mini, te prijatelj zapusti. In mi Slovenci nismo tedaj zapustili Srbije. Zapustili?! Saj ji niti prej nismo nič dali, in smo ji po njenem padu še manj mogli dati efektivne pomoči, bilo v denarju, orožju ali vojakih! Ali sklenili smo dati našemu zastavonoši, Srbiji, vsaj moralne pomoči, moralnega okrepljenja in tolažbe v hudem času, vedoč da bo to za nas politični kapital, ki se bo dobro obrestoval. Zato so sklenili, da se snidejo dne 5. februarija v stanovanju nekega odličnega Slovenca na zopetno posvetovanje.

Zastopniki slovenskega naroda so izjavili, da stoje kakor poprej za časa srbskih zmag nad Avstrijo zvesto pri programu ustvarjenja ene enotne države Slovencev, Hrvatov in Srbov, da odobravajo politiko gospoda Pašiča in da so prepričani v konečni uspeh pravične stvari zaveznikov in Jugoslovanov. In ta izjava zvestobe se nam je dobro zapisala in se je uvaževala vže pred letošnjo Veliko Nočjo, ko je bil kraljevič Aleksander slovesno sprejet na Francoskem in Angleškem in da i v Parizu in Londonu govoril na kompetentnem mestu tudi o osvojenju Slovencev.

Zares hvaležni moramo biti zlasti mi Slovenci plemenitemu princu, kajti on ni zatajil Slovencev, četudi mu je to sigurna korist kraljevine Srbije velevala. Stvar stoji namreč tako, da imajo Italijani, Prusi in Mažari tajen sporazum razdeliti Avstrijo in pogoltniti zlasti slovenske dežele ter del Hrvatskega. Italijani strašno črtijo Srbijo, ker se zavzema za Slovence in delajo ji raditega spletke pri vseh vladah in dinastijah z namenom, da bi preprečili vstvarjenje plemenitega programa osvobojenja in združenja Slovencev, Hrvatov in Srbov v eno demokratsko državo, kjer bi imeli vsi enake pravice in enake dolžnosti. Zlasti v Angliji, ki bo imela pri sklepanju miru glavno besedo, deluje Italija po svojih tajnih odposlancih ter natolcuje in podpihava politike, češ Jugoslavija bi značila zmago Slovanov, zmago panslavizma in Jugoslavija bi bila ruska postojanka ob Adriji. Lahi so namreč umetniki v spletkarjenju in samo največja budnost članov Jugoslovanskega Odbora more nas obvarovati njihovih zahrbtnih in pogubnih nakan.

Slovenci so torej dne 5. febr. 1916 podali v Ženevi doli priobčeno izjavo in brzojavno poslali preko tamojšnega srbskega konzulata predsedniku srbske vlade na otok Krf. Izjava se glasi:

Gospodu Nikoli Pašiču,
predsedniku ministerskega sveta, Krf.

"Slovenski člani Londonskega Jugoslovanskega Odbora izražajo na svojem zboru v Ženevi, dne 5. februarija, 1916 svojo veliko zahvalnost za vaše državniško razumevanje v oziru politične važnosti slovenskih dežel, t. j. Primorskega, Koroškega, Kranjskega in Štajerskega. Svobodno politično življenje tega dela Jugoslovanov je predpogoj za krepko kulturno in politično razvijanje celokupnega Jugoslovanskega naroda. Srbija je pritisnjena ali nikakor premagana. Čvrsto smo prepričani tudi v ovem trenutku narodne nesreče, da bo Srbija nanovo vstala in da se bo zedinila celokupna jugoslovanska nacija. To kar Jugoslovani danes zahtevajo, je naravno, je pravično in ne znači ničesar druzega kakor uresničenje principa narodnosti.

Za slovenski odsek Londonskega Jugoslovanskega Odbora.

Dr. Niko Zupanič
Dr. Bogomil Vošnjak.

Ženeva, dne 5. febr. 1916.

Naj vam, gospod urednik, ovi dopis služi kot prinesek k zgodovini dela Slovencev v razvoju jugoslovanskega vprašanja, a priobčena deklaracija, ki spada med redke diplomatske akte izmed Slovencev in tujih vlad, naj tem potom postane javna in pristopna širšim krogom našega naroda.

Z odličnim spoštovanjem
Carniolanus.

For Loyalty to America and Humanity.

"In order that the reign of justice, humanity and liberty may be secured and extended upon the earth after this great war shall have ended, and that the small nations may come into their own, becoming the free masters of their destiny, various Slavic organizations are carrying on a work of publicity, calling attention world's to the wrongs that their nations have heretofore been compelled to endure. When men are facing mortal dangers and giving up their lives to that humanity's cause, how easy it should be for us to give to that cause only our money. Now or never the blessing of justice and liberty must be won!"

* * *

Pod tem geslom se je zbralo v nedeljo, 21. maja tisoče in tisoče Slovanov v Gray's Armory, največji clevelandski dvorani, da izrazijo prvič svojo udanost in spoštovanje Ameriki, kot največji svobodni republiki sveta, drugič, da se Slovani seznanijo med seboj in nastane med njimi solidarnost, tretjič, da se širni javnosti dopove, da so Slovani zoper največje okrutnike in tlačitelje malih narodov — to je, proti Nemcem, in četrtič, da se nabere dovoljna svota za uspešno nadaljevanje osvobodilnega dela.

Prijazno majsko solnce je ogrevalo in osevalo člane velike slovanske družine, ko so prihajali v gručah po sto in sto v obširno dvorano. Nebo navadno Slovanom ni nikdar naklonjeno, ker sicer ne bi dopustilo toliko tisočero krivic, katere morajo prestajati ti plemeniti slovanski rodovi od modernih rabljev — Nemcev. Ta dan je nebo vsaj naravno pokazalo, da simpatizira z nami. Srečavali so se Srbi in Čehi, Hrvatje in Slovaki, Rusi in Slovenci, Poljaki in Nepoljaki. Bistro smo si gledali v oči eden druzemu, prijazno smo namigali z glavami, vse nas je prešinila zavest, da se shajajo otroci silnega očeta in hrabre matere. In potreben je tak shod kajti naši slovanski otroci že v prvem kolenu radi pozabijo svojega velikega slovanskega očeta, dočim slovanski bič — tevtonski rod — žilavo giblje in životari do petega kolena. In raztepeni po svetu, po državah ter umetno nahujskani na puščanje krvi med lastnimi rodovi, si pač kaj ne moremo, da pozabimo svojega velikega očeta. Zato pa so enaki shodi ogromnega pomena za vsako slovansko pleme, ker z medsebojnim spoznanjem in zbližanjem preženemo od sebe tisto črno slovansko zavist, nevoščljivost, zdražljivost, ki nam je danes lastna kot Slovanom, ucepljena od naših starih, srednjeveških in modernih zatiralcev.

Gray's Armory ima 3000 solidnih sedežev. Vsi ti sedeži so bili zasedeni in nekaj stotin oseb je moralo stati, tako da računamo slovansko udeležbo na 3500 oseb. Vedno nove trume so se zgrinjale v obširno dvorano, in kako lepo je bilo videti posebno češka in slovaška dekleta, v cvetju rož, mladostnih lic, tu rojenih, kako so krasno govorile češko, slovaško. Za vedajo se dobro, da so ameriške državljanke, da so tu rojene, na svobodnih tleh, toda njih materini jezik jim je nad vse. Kako krasna primera slovanske zavednosti so ta češka dekleta! Po zunanjosti bi jo sodili, da je pristna Amerikanka, toda ko spregovoriš z njo, ti zvonko odgovori v češkem besedilu, v slovaškem besedilu. Kakšen ponos so ta mlada dekleta za Sovane v Ameriki. In češke žene? Prave Spartanke, ponosne, s pokončno glavo, v zavesti Amerikanke, toda s slovansko dušo in srcem. Imamo tudi med Slovenskimi dekleti precej zavednih krasotic, ogromna večina slovenskih tu rojenih deklet, se sramuje svojega materinega jezika, katerega prezirajo kot inferijornega. In glejte, ravno Čehi so se povspeli na najvišjo stopinje med vsemi Slovani v Ameriki, tisti Čehi, ki bodejo pri vsaki besedi povdarjali slovanstvo, katerim gori duša in srce za brata Slovana, najsibo Rus, Slovenec, Hrvat ali Slovak. In v najvišjih ameriških državnih službah jih dobimo, nad sto slavnih profesorjev po raznih ameriških univerzah štejejo, odlični so v družbi in povsod, visoko cenjeni pri Amerikancih, prednost dobijo po vsod—zakaj? Ker so karakterji, značaji in dobro vedo, da svoboda je neprecenljiv zaklad, in kaj je Amerika brez svobode? Kaj je Slovan brez svobode? V tem oziru nam prednačijo Čehi, in mi jih spoštujemo!

* * *

Bilo je nekako ob tretji uri, ko je dobro izvežbani orkester, pod vodstvom češke umetnice Elsie K. Hruby, zaigral "Star Spangled Banner". Tisoče Slovanov se je dvignilo v spoštovanju pri zvokih narodne ameriške himne. Potem je nagovoril občinstvo češki rodoljub Josip Frčka, ki je predstavil Mr. Ven. Svarca, mestnega solicitatorja, ki je zastopal mestno vlado namesto župana. Sledila je slovanska himna "Hej Slovani", katero je množica stoje poslušala. Takoj zatem smo čuli krepko slovensko koračnico "Naprej zastava Slave!", ki je prešinila srca vseh. Orkester je dobro zvršil svojo nalogo. Tudi kvartet čeških deklet, Miss B. Stech, Miss M. Vanek, Mrs. R. Vokaun, Miss R. Volapacky, spremljan na glasovirju od Miss. S. Stedronsky, nam je vsem ugajal. Krasen je bil violin solo g. Ray Stecha, katerega je spremljala na glasovirju gospodična Vokaun.

Slavnostni govornik je bil profesor Bohumil Simek, iz državne univerze države Iowa. Je to že prileten mož, rojen v Ameriki, toda zaveden Slovan, mož, ki se je s svojo učenostjo in zavednostjo povspel na redko učenjaško mesto — na mesto vseučiliškega profesorja v Ameriki. Govoril je s patosom, pa zopet z živahnostjo, govor je bil enak cekinu, ki se blišči v zlatih barvah prirodnega bogastva, objednem pa je tudi mnogo vreden. Nekaj glavnih potez posnemamo iz njegovega govora. Profesor Simek je dejal: Ameriški Slovani so bili vedno uzor ameriških državljanov. In drugače tudi ne more biti, kajti po čem bolj hrepeni tužna slovanska duša kot po zlati svobodi, katero uživa v Ameriki. Zato naj povdarjam tukaj, da se mi Slovani borimo za iste principe in iste ideale kot so se borili oni, ki so delali ustavo ameriške republike leta 1787. Kar je Slovanov v Evropi v jarmu "kulturonoscev", podivjanih Nemcev, bi si tudi radi ustvarili ustavo, kakor jo ima ameriška republika. Če so Amerikanci ljudje, ali niso tudi Slovani ljudje, in če imajo Amerikanci svobodo, absolutno politično svobodo, ali je niso deležni in do nje upravičeni tudi Slovani! Da, človeške pravice mi za sebe, za Slovane! Če se borimo za ameriške ideale, se borimo za svobodo, in če se borimo za svobodo, ni samo upravičeno, ampak je celo naša najsvetejša dolžnost, da preskrbimo svojim zatiranim bratom to isto svobodo, katero tukaj uživamo, na katero tukaj prisegamo! Mi Slovani nismo zločinci, mi ne požigamo in ropamo s strupom, dinamitom, mi ne uprizarjamo štrajkov na povelje iz Berolina, mi ne podiramo stavbe, ne ropamo in ne morimo, kot se je to stoinstokrat dokazalo Nemcem v Ameriki, ki so tako silno zločinsko zlorabili gostoljubna ameriška tla, da je vlada ameriška bila prisiljena prepoditi iz te zemlje glavnega zarotnika avstrijske vlade — Dumba, in nekaj nemških konzulov in drugih poslancev! Taka je ta avstrijska in nemška svojat, da celo v tej gostoljubni in svobodni deželi hoče uprizarjati požige in umore, ne zavedajoč se, da živi od milosti ameriške svobode. Kakšne zločine avstrijska vlada počenja šele doma, če se drzne po svojih zastopnikih v tujini počenjati tako gorostasne stvari.

In pravijo avstrijski in nemški državniki, da so bili napadeni, da se Avstrija bori za eksistenco! Ali veste kaj je resnica? Zavedajte se, da je v Avstriji bila skoro vsa armada že dve leti pred vojno mobilizirana, da so to mobilizacijo plačali avstrijski sužnji s stroški 600 milijonov kron, in da je avstrijska vlada, ko je zahtevala od državnega zbora, da potrdi to svoto, bila zavrnjena, nakar je razgnala državni zbor in ukradla iz javne blagajne zahtevano svoto za militarizem. In tedaj, namreč leta 1912 pač nihče ni sanjal o atentatu na Franc Ferdinanda, pač pa so se stegale grabežljive avstrijske roke po lepi Srbiji, da bi jo zadobile in oropale njenega sadu, katerega si je s krvjo pridobila od dveletnega boja s Turki. Da, iz skušnje in najbolj dobro poučenih virov trdim, da je avstrijska vlada sama inscenirala umor na lastnih tleh, na Dunaju, in trdim, da je avstrijska vlada sama dala umoriti Franc Ferdinanda, samo da je imela izgovor, da začne vojsko s siromašnimi Srbi. In enako trdi z menoj tisoče učenjakov, in celo sami Nemci, kot dr. Liebknecht, ki se je javno v državni zbornici izjavil, da je avstrijski vladi prišel umor Franc Ferdinanda kot iz nebes poslano darilo!

Da, Avstrija je hotela na vsak način Srbijo zadaviti in pobiti do smrti. In ker se Srbi niso hoteli dati živi zaklati od avstro-mažarskih baronov in grofov, je Avstrija brusila nož in storila največji zločin sveta — bratski umor s tem, da je nahujskala slovanske narode na slovanski pokolj.

In sedaj pa vas tu javno vprašam, če je kdo v tej tisočeri množici, ki je avstrijski ogleduh, ki čuti z Avstrijo? Naj mi pove, naj mi dokaže eno samo dobro avstrijsko delo napram Slovanom, in naj pri tem dobro prevdari, da Slovani plačajo v Avstriji še enkrat toliko davka kot Nemci, pa dobijo tisočkrat manj pravic kot Nemci. Ali je kdo tukaj, ki odobrava avstrijsko vlado?.... Nihče. Ako pa je kdo in molči, tedaj mu rečem in zapovem, naj gre k svojim mojstrom, avstrijskim konzulom, ki so ga sem poslali in naj jim pove, da smo mi iz dna duše Amerikanci, svobodoljubni Slovani, ki sovražijo in kolnemo prokleto avstrijsko vlado, ki je izmed vseh vlad na celem širnem svetu od vseh izobraženih krogov najbolj zaničevana, kot najbolj zločinska, nesramna, surova, krivoprisežna. To povejte svojim mojstrom, vi ogleduhi, ako se nahajate tukaj! Povejte, da smo mi proti vsemu, kar Avstrija naredi, ker kar ona naredi, je gotovo za smrt in pogubljenje Slovanov. In ne bo miru, dokler ta prokleta vlada ne bo razdejana v ruševine. Svoboda za Slovane pride, politična svoboda, ako zavezniki zmagajo, gorje pa zadnjemu Slovanu, če Nemčija in Avstrija zmaga. Iztrebljeni bodejo iz te zemlje.

In najbolj slovesen trenutek govora je prišel, ko se je profesor Simek obrnil proti ameriški zastavi in govoril prisego Slovanov za svobodo. Ameriška zastava, znak svobode, naj bo znak slovanske borbe za svobodo. Kot je ona učila prve ameriške svobodomiselce in prijatelje neodvisnosti, tako naj uči Slovane, da se zjedinijo vsi skupaj, da se ne mrzijo, pač pa solidarno nastopijo v skupnem boju za svobodo.

Ogromen aplavz, ki je sledil govoru profesorja Simeka je pričal, kako globoko je ljudstvo razumelo velik pomen njegovih besed. Aplavz je trajal tri minute in se kar ni hotel poleči. Ponosni smo, ko imamo med nami Slovani tega učenjaka resnih besed in del, ki se zaveda, da so Slovani poklicani k večjim delom, k sijajnejši bodočnosti.

Govoru profesorja Simeka je sledila Češka narodna himna, katero je ljudstvo stoje poslušalo. In po tej himni so se oglasile ljubke slovenske pesmice. Proizvajale ste jih Mrs. Alice Vidmar-Grdinova in Miss Josephina Lausche, obe znani in priljubljeni pevski umetnici v naših krogih. Kolikor je bilo drugih pevskih nastopov, pa ste ti dve slovenski pevki želi najbolj burne aplavze od strani vseh navzočih Slovanov. Mrs. Vidmar in Miss Lausche ste mnogo pripomogle k mičnemu vzporedu. Relativno je bilo njiju petje najboljše.

Dekleta češke svobodne šole Jan Amos Komenskega, ljubke postave, 13 do 14 let stare so zapele več slovanskih napevov, nakar so uprizorile venec čeških narodnih plesov. Pravi vžitek je bil ta prizor vsem navzočim.

Sledil je govor dr. Bianchinija iz Chicage, hrvatskega staroste v Zjed. državah, predsednika Jugoslovanskega Odbora v Zjed. državah. Jedrnate so bile besede, in mož ni govoril le praznih obetanj, ampak je tekom našega boja žrtvoval že sam malo premoženje za Jugoslovansko stvar. Čast odličnemu sorojaku. Sledil je govor slovenskega odposlanca iz Londona, v imenu Jugoslovanskega Odbora v Londonu. Dr. Zupanič je bil ves v ognju za plemenite ideje in žel jeburen aplavz za vznešene besede. Poljski pevski zbor "Harmonija Fr. Chopin" je zapel nekaj pesnic, nakar je vseslovanski zbor zapel "Jaz sem Slovan" in "U boj!" Sledil je govor poljskega urednika Mr. B. Zielinski-ja. Povdarjal je, da si morajo Poljaki na vsak način priboriti svobodo, tako ali tako. Medtem so pa nekateri poljski zgagarji, zapeljani od znanih zdražbarjev in mogoče celo od konzulata, uprizorili malo rabuko in se potegnili za kajzerja v Berolinu. Ogorčeno ljudstvo je protestiralo, predsednik shoda, Mr. Ven Švare pa jim je naravnost vrgel v obraz, da delajo na povelje morilca žensk in otrok, kajzerja iz Berolina. Nakar so poljski zgagarji med žvižganjem in sramotenjem zapustili dvorano, kjer so na tako sramoten način pokazali, da so pravi hlapci modernih slovanskih rabljev, in taki bodejo ostali, dokler jih ne razsvetli duh slovanske solidarnosti in edinstva.

Govoril je na to profesor Van der Stricht, Belgijec, iz univerze v Ghentu v Belgiji. Odkril nam je nemško grozo in okrutnost v Belgiji, in milo se nam je storilo pri teh tisočerih strašnih obtožbah nemških barbarov, kako so postopali z zavednim, delavskim belgijskim narodom. Upamo pa, da je učeni Belgijec odnesel najlepše spomine na slovanski dan v Clevelandu, kjer je videl tisočero naroda, prinašajo gorke simpatije junaškim Belgijcem.

Zaigrala se je na to marseljeza, revolucijonarna in svobodna koračnica. Potem je govoril g. Milan Marjanovič, odposlanec Jugoslovanskega Odbora v Londonu, nakar je sledila ruska narodna himna in je govoril brat Rus W. Lisinkovsky. Beseda se je na to podelila g. Albert Mamateyu, predsedniku Slovaške Lige, nakar so naši junaški Sokoli uprizorili krasen "tableau". Zaključni govor je imel Mr. J. Ocosek, nakar se je zaigrala himna "America".

Sprejeta je bila krasna resolucija, povdarjajoča zvestobo ameriških Slovanov v Ameriki in odposlala se je večja brzojavka na predsednika Wilsona.

Shod je bil eden najlepših v zgodovini clevelandskih Slovanov. Tisoč in tisoč Slovanov je bilo navzočih, pa je vladal tak uzoren red, da ni kri zavrela niti tedaj, ko so poljski izzivači, podkupljeni od cesarske vlade, prišli delat nemir. Slovencev je bilo kakih 700 navzočih v dvorani. Naša slovenska duhovščina seveda ni bila zastopana pri teh pomembnih slavnostnih, in dočim so bili zastopani svečeniki vseh narodov, pa so se skazali naši slovenski duhovni z briljantno odsotnostjo.

Prihitelo je tudi mnogo rojakov iz Loraina. Program slavnosti je bil skoro preobširen, kajti trajal je polnih štiri ure in pol. Le izvanredno bogastvo programa je povzročilo, da je tisočera množica do zadnjega vztrajala. Nam pa ostane ta dan v krasnem spominu, ko bo enkrat prost naš narod, pa bodèmo vselej z veseljem zrli na dneve naših bojev in sestankov.

Iz stare domovine

Potres v Baški na otoku Krku v mesecu marcu je strašno razdejal to hrvatsko mesto. Ni hiše, ki bi ne bila poškodovana. Državni inženirji so pregledali mesto in določili, katere hiše se mora podreti, katere poprabiti. Škode je okoli 120.000 K.

Vojni čevlji. Na Štajerskem so res začeli izdelovati "vojne čevlje", namreč čevlje z lesenimi podplati. Najprej bodo s takimi čevlji preskrbeli šolsko mladino, potem pa jih bodo dobivali tudi odrasli. Nismo v stanu presoditi, če naša industrija ni v stanu, preskrbeti zadosti podplatov, da je treba poseči po lesu. To je pa gotovo, da se vsaj glede usnja uganja brezvestno oderuštvo. Če lakomna baba primeša mleku nekaj vode in jo zasačijo, je kaznovana; to je prav in vedno nekoliko pomaga. A če se pogleda, kake kakovosti je sedaj usnje, ki je morajo ljudje tako drago plačati, pa se človek nehote vpraša, zakaj se v tem oziru nič ne ukrene. To vendar ni ravno potrebno, da bi vsak usnjar postal milijonar.

Skrivanje kužnih bolezni. Iz Maribora poročajo, da so sanitarne oblasti slučajno izvedle za 5 slučajev osepnic (koz) v hiši št. 124 občine Radvina pri

Dalje na tretji strani.

IZLET NA DECORATION DAY v NIAGARA FALLS IN BUFFALO VIA NICKEL PLATE ROAD.

Vsi vlaki 29. maja, št. 4. in 6. dne 30. maja dobri za povratek na št. 1. ki zapusti Buffalo 12:45 ujutraj central time, 31. maja

Otroci polovična vožnja.

Urad:
733 Euclid Ave.

Pozor, sl. trgovci!

Zboljšajte svoje trgovine! Pridobite si več odjemalcev! Lep napis na trgovini je znamenje poštene trgovine.

Prvi in edini slovenski trgovski SLIKAR — SIGN MAKER! UNIJSKO DELO!

Anton Plut,
1150 E. 66th ST.

MLEKO
Najboljše pasteurizirano mleko, dobite pri
Frank Jerič
1166 E. 60th ST.
Prodaja se na drobno in debelo. Svoji k svojim!

Vaš doktor ve

in vam pove, da je ni njegov recept natančno narejen in od najčistejših zdravil, da vas ne more ozdraviti.

Vsi zdravniški recepti morajo priti v naše lekarne, kjer bodejo izdelani natančno po želji zdravnika. Imamo tudi popolno zalogo gumijevih predmetov, toaletnih potrebščin, zdravil, cigar in sladkorja.

Guenthers Sloven. Lekarna,
Addison Rd. vogal St. Clair Ave.

Slovenska Dobrodelna Zveza.

(SLOVENIAN MUTUAL BENEFIT ASS'N.)

Ustanovljena 13. nov. 1910. v državi Ohio

S.D.Z.

Inkorpor. 13. marca 1914. v državi Ohio

Sedež: CLEVELAND, OHIO

VRHOVNI URADNIKI:

PREDSEDNIK: JOHN GORNIK, 6105 ST. CLAIR AVENUE.
PODPREDSEDNIK: PRIMOŽ KOGOJ, 3904 ST. CLAIR AVE.
TAJNIK: FRANK HUDOVERNIK, 1052 EAST 62nd ST.
BLAGAJNIK: JERNEJ KNAUS, 1062 EAST 62nd STREET.
VRH. ZDRAVNIK: J. M. SELJŠKAR, 6127 ST. CLAIR AVE.

ODBORNIKI:

Frank M. JAKŠIČ, 1203 Norwood Rd. Jos. RUSS, 6712 Bonna ave.
Frank ZORIČ, 5909 Prosser ave. Frank ČERNE, 6033 St. Clair ave.
Anton GRDINA, 6127 St. Clair ave. Ignac SMUK, 1051 Addison Rd.
Anton OSTIR, 1158 E. 61st St.

Seje vrhovnega odbora se vršijo vsako četrto nedeljo v mesecu ob 9.30 dopoldne v pisarni vrhovnega urada.

Pisarna vrhovnega urada 1052 E. 62nd St. drugo nadstropje, zadaj. Cuyahoga Telefon Princeton 1276 R.

Vsi dopisi, druge uradne stvari in denarne nakaznice, naj se pošiljajo na vrhovnega tajnika.

Zvezino glasilo: "CLEVELANDSKA AMERIKA"

Nadaljevanje iz 2. strani.

Mariboru. Štiri osebe, ki so zbolele v času od 9. januarija do 14. februarija, so že ozdravele doma, eno so spravili v mariborsko izolirnico. Skrivanje take nalezljive bolezni bi lahko spravilo cel okoliš v veliko nevarnost.

Požar v Labinjah. V kraju Labinje v občini Cerkno na Goriškem je nastal požar na hlevu kmeta Sovrčana. Zgorelo je tudi več goved, baje devet. Pri sosedu so rešili živino. Nekaj reči so rešili pri obeh hišah, ali ognja ni bilo mogoče pogasiti, da bi se bila preprečila velika nesreča. Sumili so takoj nekega Jurevežega, po domače iz Labinj, majhnega šepastega človeka, da bi bil on zažgal. Pravijo, da je hotel malo poprej pobrati nekaj pšenice pri hiši, kjer je začelo goreti, pa je gospodinja odgnala. Ko je čutil, da ga zasledujejo, si je vzel končati življenje v nekem seniku. Ustrelil je s puško enkrat nase, ali prijeli so ga nezavestnega in odpeljali v Cerkno, kjer je prišel k zavesti in baje priznal svojo krivdo. Sedaj leti sum na tega človeka tudi radi strašne smrti družine Ribiček v Ravneh, o kateri smo svoj čas poročali.

Iz vjetništva se je oglasil Andrej Špacana iz Ozeljana pri Sempasu, in sicer je bil v črnogorskem vjetništvu, sedaj je v Sardegni v Italiji. Oglasil se je po dolgih osmih mesecih svoj o družino in sorodnike neizmerno razveselil s svojim pismom.

V ruskem vjetništvu se nahaja Anton Slavec, rojen 1891., iz Sežane, in Josip Uršič iz Gorice, rojen 1881. oba domačega polka; kraj njunega bivanja navaden. — Za mrtvega je razglašen leta 1897. rojeni Ivan Mafuta s Tolminskega, umrl je v oktobru 1915.

Hiša, prodajalna, 5 lotov naprodaj ali se zamenja za hišo. Dobra trgovina. Proda se radi bolezni jako poceni. 19807 Cherokee ave. stop 126 Shore Line.

Rada bi zvedela za mojo sestrično **Ivanko Mlakor**, doma iz Dan pri Ložu. Zadnje pismo mi je pisala iz Cleveland, O. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njen naslov, naj mi naznani ali naj se sama oglasi, zakar bom zelo hvaležna. Fr. Radelj, 2633 W. Walnut St. Indianapolis, Ind.

Tisoče mrtvih!

Bode imelo lepo okinčane gomile dne 30. maja. Nikar ne pozabite tudi vi, ki imate svoje drage v hladni zemlji okinčati njih gomile. Vse to vam napravita (62)

JELERČIČ & SLAPNIK,
5801 St. Clair ave.

Soba se odda v najem za enega fanta s hrano ali brez. 5351 St. Clair ave. (63)

Priporočilo prijateljem!

Znano vam je že, da sem odprl prve vrste slovensko gostilno na St. Clair ave. in vogal E. 55th St., kjer je bil prej Muhlhausler saloon. Vsi Slovenci brez razlike so vselej uljudno vabljeni, da posetijo te lepe gostilniške prostore, kjer dobijo vsak čas najboljšo postrežbo, izvrstne pijače. Pridite na čašo pive, vina ali žganja, naročite dobro žganje za zdravilne potrebe na dom. Prodamo tudi na galone, da bodete zadovoljni. Ob vsakem času ste nam jako dobrodošli in prijazna naša postrežba vam bo vedno ugajala. V zvezi je tudi restavrant prve vrste, kjer dobite ob vsaki uri sveža, domača jedila po najnižjih cenah, prava domača slovenska kuhinja. Vsem rojakom se toplo priporočam. (Wed.-70)

GEO. TRAVNIKAR,
5500 St. Clair ave.

NAZNANILO.

Še enkrat se naznanja vsem članom dr. Slovenec, št. 1. SDZ da se korporativno udeležimo korakanja bratskega društva št. 9. SDZ dne 28. maja ob priliki blagoslovljenja društvene zastave. Zbirališče v društveni dvorani ob 2. uri popoldne Bratje, pokažite bratsko dolžnost. Z bratskim pozdravom (62) **Frank Zorich, tajnik.**

Slovenski fant, priden za delo, dobi takoj dobro službo v groceriji, za zunaj in znotraj. Plača po dogovoru. Fr. Mramor, 5919 Prosser ave. (26)

Ali ste pripravljeni?

Skrivnost uspeha je, da naredimo pravo stvar ob pravem času, in da izkoristimo vsako priliko, kadarkoli se nam nudi. Zato pa moramo skrbeti, da je telo in duh v pravem položaju. Kakor hitro telo ne deluje pravilno, če ste bolestni, nimate pravilne hrane, je pamet prisiljena proizvajati več energije, da prenese težave, in če so možgani prenapeti ne morejo pravilno delovati, duh vam upade in uspeh zgine. Kakor hitro začutite najmanjšo nerednost v vašem sistemu, vzemite Trinerjevo ameriško grenko vino. To bo povzročilo, da se bodete dobro počutili To zanesljivo zdravilo pomaga pri prebavi, prepreči zaprtje, gnavobol, vrtoglavost, regulira delovanje prebavljalnih organov. Imejte je pri rokah v vsakem slučaju. Po lekarnah. $1. Jos. Triner, izdelovalec, 1333-39 So. Ashland ave. Chicago, Ill.

* * *

Bodite pripravljeni in imejte Trinerjev liniment vedno pri rokah, kadar imate kake zunanje bolečine. Prihrani vam mnogo trpljenja. Po lekarnah, 25 in 50c, po pošti 35 in 60c.

ZAHVALA.

Spodaj podpisani se prisrčno zahvaljujem vsem tistim prijateljem in znancem, ki so obiskali mojega očeta, ko je ležal na mrtvaškem odru. Lepo se zahvaljujem tudi pogrebnikom in tistim, ki so darovali vence. Ohranim jih vedno v spominu.

Frank Sternisha,
449 E. 159th St.
Collinwood, Cleveland.

NAZNANILO.

Vsem članicam dr. sv. Ane, št. 4. SDZ se naznanja, da se društvo korporativno udeleži blagoslovljenja društvene zastave št.9. SDZ. Prihodnjo nedeljo, 28. maja točno ob eni uri popoldne naj se zberejo vse članice, katerim je le mogoče, v društveni dvorani, odkoder skupno z drugimi društvi odkorakamo v cerkev ter potem na veselico. Članice, pokažimo bratskemu društvu, da smo prave sestre naše Slovenske Dobrodelne Zveze, redka je slavnost, taka kot jo ima v nedeljo št. 9. zatorej naj nobena ne izostane. S sestrskim pozdravom (62)

Odbor.

Fantje se sprejmejo na hrano in stanovanje. 15101 Hale ave. Collinwood.

IZURJENI DELAVCI NA SLADKORNEM POLJU.

Mi plačamo $20 na aker za 20 vrst. Dobra stanovanja. Zastonj železniška vožnja. Preživite poletje dobičkanosno na farmi in dajte svoji družini priliko, da uživa fini farmarski zrak, stran od dima in prahu tovaren. Za pojasnila se obrnite na The Owesso Sugar Co. 418 American Trust Bldg. Cleveland, O. ali na Paul de Ronna, 575 Belvedere, cor. Charlevoix St. Detroit, Mich. (64)

POZOR!

A: Kam pa v nedeljo, 4. junija?

B: Na Kasteliceve farme, p. d. pri Jernkovki, ali ne veš, da imajo Slovenske Sokolice" svojo prvo vrtno veselico in pa še kakšno! Slišal sem, da se članice prav marljivo pripravljajo, da nudijo občinstvu lep užitek in zabavo.

A: Kje se pa dobijo tisti "tikci?"

B: Ali ne veš, da pri Zofki Birkovi, ali pa pri mami Lauschetovi ali pa pri g. Jos. Želetu, slovenskemu pogrebniku?

Torej v nedeljo, 4. junija pohitimo v krasno spomladansko naravo na stop 126 in pol v Euclid, O. na Kastelceve farme. Za godbo in ples je vnaprej preskrbljeno kakor tudi za domači prigrizek. Vsem prijateljem in znancem se že naprej zahvaljujemo. (June-4)

Slovenske Sokolice.

Razglas!

Vsem rojakom v Clevelandu se da v naznanje, da je društvo "Srca Jezusovega" se odločilo sprejemati nove člane od 16 do 35. leta

vstopnine prosto,

in sicer za tri mesece, april, maj in junij.

Torej kogar veseli postati član tega najbolj premožnega društva v Clevelandu, naj nikar ne odlaša, ampak naj se takoj posluži ugodne prilike, katera se mu sedaj nudi. Za več pojasnila naj se vpraša pri predsedniku John Pekolj, 1197 E. 61st St. ali pri Math Oblak, 1235 E. 60th St. June 9)

ZOBJE!

Kadar zgubite en zob, zgubite dva. In ali veste, da kadar zgubite dvoje svojih zob, da zgubite takorekoč celo zobovje?

Manjkajoči zob v spodnji zobni uniči korist zoba, ki je dotičnemu nasproti v gorenji zobni in narobe. In to vam škoduje na zdravju, kajti brez popolnih zob nikakor ne morete biti popolnoma zdravi.

Jaz vam lahko preskrbim manjkajoče zobe in jih naredim da zgledajo popolnoma naravni.

Dr. F. J. KENNEDY,
zobozdravnik.

Uradne ure: Od 9. zjut. do 5.30 zveč. Ob pondeljkih, četrtkih in sobotah tudi zvečer. Vse delo garantirano. Zobje se izvlečejo brez bolečin. Mi govorimo slovensko. (38)

DEKLETA

dobijo čedno delo v tovarni. Začetnice dobijo po $1.30 na dan. Delo je pri šivalnih strojih in operatorice pri strojih dobijo $1.40 na dan. Stalno delo za dekleta. The Union Salt Co. E. 65th St. in Lake Shore Railroad. Vzemite St. Clair ave karo. (63)

VABILO.

na piknik, katerega priredi Slovenski Socijalistični Klub, št. 76, v nedeljo, 28. maja, 1916 na g. Kastelčevih farmah p. d. pri Jernku. Za najboljšo postrežbo bo obilo preskrbljeno. Začetek točno ob 1. uri popoldne. Vzemite Shore Line karo do stop 126½ in kakih deset minut na desno stć na prostoru. K obilni udeležbi vabijo se vsi člani in somišljeniki v Clevelandu in okolici. (62)

Odbor.

POZOR!

Cenjeno občinstvo se opozarja na vzporedno veselico, katero priredijo članice dr. Srca Marije (staro) dne 27. maja v John Grdinovi dvorani, točno ob 7. uri zvečer. Društvo si je omislilo posebne vrste godbo, katera bode razveseljevala staro in mlado. Kuharica ravno došla iz starega kraja, nam je obljubila, da pripravi najokusnejšo jed za vse lačne želodce. Srečolov je že vnaprej zajamčen s krasnimi darili. Vstopnice za ženske kakor tudi za moške stanejo samo 50c. Vstopnice je dobiti pri John Grdina in pa pri članicah društva. Kjer je to skoro zadnja veselica v tej sezoni, se cenjeno občinstvo najuljudneje vabi k tej pomembni zabavi. (62)

Odbor.

CENIK MALIH OGLASOV.

IŠČE SE DELAVCE VSE VRSTE, do 25 besed ali 6 vrst
1. krat po.....40c.
3 krat po.....35c.
6 krat po.....30c.
vsaka nadaljna vrsta po 6c.

DELO IŠČEJO VSE VRSTE, do 25 besed ali 6 vrst.
1 krat po.....20c
3 krat in več po.....17c.
vsaka nadaljna vrsta po 3c.

SOBE SE ODDAJO IN NA HRANO SE SPREJMEJO, do 25 besed ali 6 vrst.
1 krat po.....25c.
3 krat in več po.....20c.
Vsaka nadaljna vrsta po 4c.

V NAJEM SE ODDA, HIŠA, STANOVANJE; TRGOVINA, itd. NAPRODAJ HIŠA, TRGOVINA, FARMA, KONJI IN DRUGO. IŠČE SE OSEBE, ZGUBLJENO, IN DRUGO NEOZNAČENO. do 25 besed ali 6 vrst.
1 krat po.....50c.
3 krat po.....42c.
6 krat in več po.....35c.
vsaka nadaljna vrsta po 7c.

IŠČEJO SE TRGOVSKI SOLASTNIKI ALI DRUGE DENARNE PRILIKE — PREKLICI IN DRUGE OSEBNO STI. do 25 besed ali 6 vrst.
1 krat po.....60c.
3 krat in več po.....$1.50
vsaka nadaljna vrsta po 10c.

ZAHVALE IN MRTVAŠKA NAZNANILA.
Vsaka vrsta po.....6c.
Za večkrat se ista cena pomnoži.

DRUŠTVENA NAZNANILA.
1krat po .....4c vrsta
Za večkrat po.....3c vrsta

4 do 5 besed se računa ena vrsta.

Pozor, Barberton, O.

Naznanjamo cenjenim naročnikom v Barberton, O. da je naš tamojšni zastopnik

MR. JOHN BALANT,
436 — 1st St.

ki je popolnoma opravičen pobirati naročnino, oglase in tiskovine za naš list. On je pošten in se vselej lahko z zaupanjem obrnete na njega.

Uprava "Clev. Amerike".

Dve čedni hiši

ste naprodaj v Euclid, O. in se prodajo po jako nizki ceni. V slovenski naselbini, samo dve minuti od mestne meje, ena hiša 5 sob, na vogalu, druga hiša 4 sobe, tudi na vogalu. Samo $200 takoj, drugo na lahka odplačila. Vi podvojite vrednost tega posestva v dveh letih če takoj kupite. Jako pripravno Vprašajte pri Louis Rechar, Euclid, Ohio. (58)

POZOR, LORAIN, O.

Vsem Slovencem v Lorainu naznanjamo, da je

MR. LOUIS BALANT,
1633 E. 31st St.

naš polnomočni zastopnik za Lorain, O. pooblaščen sprejemati naročnino, tiskovine in oglase in sprejemati plačilo za to. Priporočamo ga rojakom kot poštenega in zvestega zastopnika.

Uprava "Clev. Amerike."

POZOR!

Prodajamo sledeče fine pijače: Slivovka, tropinjevec, brinjevec, $2.50 in $3.00 galona.

A. COHN,
5819 St. Clair ave.

Mi pošiljamo žganje na vse kraje Zjed. držav. Pošljite danes naročilo. (Wed-Fri.)

POZOR!

Naznanjam cenjenemu občinstvu, da se sprejemajo naročila, kar se tiče barvanja in papiranja na starem prostoru, t. j. na 1011 E. 64th St. ne pa na 6528 St. Clair ave. dokler se stvar ne uredi. (Wed-June 30)

FRANK MIHELIČ,
1011 E. 64th St.

NAZNANILO.

Cenjenemu občinstvu in slavnim društvom! Kot že omenjeno, da priredi dr. Glas Clevelandskih Delavcev št. 9. SDZ veselico spojeno z banketom, na nedeljo, 28. maja, t. l. v Schwalbovi dvorani na 6131 St. Clair ave. ob priliki razvitja in blagoslovljenja nove društvene zastave. Uljudno naznanjamo, da se dobijo vstopnice za banket pri sledečih rojakih in trgovcih: John Gornik, Francis Lausche, Anton Grdina, Lawrence Petkovšek, Mike Jalovec, Andy Kranjc, John Skufca, Jos. Modic, Frank Makovec, Henry Zalokar, Josip Žele, John Cimperman, in pri vseh društvenih bratih.

(May 26) **Odbor.**

Proda se bara, ogledalo in Rester za pool room jako pripravno, ali za prodajalno slaščic. Poceni. 989 Addison Rd. (62)

Dva poštena fanta se sprejmeta na hrano in stanovanje. 1082 E. 64th St. (62)

Moški dobijo delo.

Takoj dobijo delo možje za navadna dela. Dobra plača. Lake Erie Iron Co. 915 E. 63rd St. sevrno od St. Clair ave. (67)

Išče se ženska za splošna hišna dela. 1114 E. 63rd St. (60)

Za vašo varnost!

Banka hrani vaš denar, ki ste ga nahranili. Samo pametno kupovanje vam more prihraniti denar, ki ga potrošite. Nić boljše varnosti ne morete dobiti za svoj denar, kakor vam jo nudimo mi, ko vam prodajamo obleke samo po dveh cenah

$10 IN $15

Fina zaloga slamnikov

po $1 do $6

Pridite in poglejte. Vse je novo pri

KLEIN'S

VAŠA STAROZNANA TRGOVINA Z OBLEKAMI, KLOBUKI IN POTREBŠČINAMI.

6031 ST. CLAIR AVE.

L. H. Wain Land Co.

Loti na St. Clair Ave.

$500 in več. Grozdje na vsakem lotu. Drugo sadje tudi. Loti 50x200. Samo nekaj plačate takoj, ostanek na lahke obroke. Nekaj lotov s hišami.

LOUIS RECHAR,

Euclid, Ohio. Wood 721 R

Pravi starokrajski brinjevec
Cena 6 steklenic . . . $6.50
Cena 12 steklenic . . . $13.00

Čista slivovka kuhana iz pravih češpelj. Cena 6 steklenic . $6.50
Cena 12 steklenic . . . $13.00

Imamo najfinejši tropinjevec in drožnik. 1 gal. $2.25, $2.50, $2.75

Pristna rudeča ohioska vina
Galona . . 50, 55, 60 in 65c

Katavba in Delavare vino 80 in 85c gal.

Vinska posoda ob 5 do 10 gal. velja $1.00, za 25 gal. posoda $2.00. Pri večjih naročilih je sod brezplačen. Te cene so samo za na debelo. Naročilu naj se priloži denar in natančni naslov.

The Ohio Brandy Distilling Co.

Prva slovenska družba za prodajo finih pijač.

6102-04 St. Clair Ave. - - Cleveland, O.

FARE $3.00 DAILY BETWEEN CLEVELAND & BUFFALO

C&B LINE

The Great Ship "SEEANDBEE"

The largest and most costly steamer on any inland water of the world. Sleeping accommodations for 1500 passengers.

"CITY OF ERIE" —— 3 Magnificent Steamers —— "CITY OF BUFFALO"

BETWEEN

CLEVELAND–Daily, May 1st to Nov. 15th–BUFFALO

Leave Cleveland . . . 8:00 P. M. Leave Buffalo . . . 8:00 P. M.
Arrive Buffalo . . . 6:30 A. M. Arrive Cleveland . . . 6:30 A. M.
(Central Standard Time)

Connections at Buffalo for Niagara Falls and all Eastern and Canadian points. Railroad tickets reading between Cleveland and Buffalo are good for transportation on our steamers. Ask your ticket agent for tickets via C. & B. Line.

Beautifully colored sectional puzzle chart, showing both exterior and interior of The Great Ship "SEEANDBEE" sent on receipt of five cents to cover postage and mailing. Also ask for our 36-page pictorial and descriptive booklet free.

THE CLEVELAND & BUFFALO TRANSIT CO., Cleveland, Ohio

CHARLES ARMBRUSTER

MESNICA PRVE VRSTE

NAJBOLJŠE SVEZE IN PREKAJENO MESO.

6112 ST. CLAIR AVE.

Račun med S. D. Z. in krajevnimi društvi

za mesec april 1916. Asesment No. 30.

	DOHODKI									STROŠKI			
Društvo	Skupni dohodki	Posmrt. asesment	Bolniški asesment	Upravni sklad.	Pristopnina	Pl. knjižice	Znaki	Spremembe	Vrh. zdrav.	Skupni stroški	Bolniška podpora	Bolniška podpora	članov in članic.
1	740.43	363.95	306.03	55.20	6.75	....	8.00	.50	....	216.00	.....	216.00	365
2	67.36	33.91	24.75	7.20	.....	1.00	.....	.50	....	28.57	.....	28.57	51
3	89.17	43.27	38.25	6.15	.75	....	.....	.25	.50	308.00	300.00	8.00	41
4	399.91	217.61	137.35	38.70	6.00	....	.....	.25	....	111.99	.....	111.99	257
5	77.94	38.24	32.25	6.45	.75	....	.....	....	.25	17.00	.....	17.00	46
6	68.33	41.03	21.75	5.55	.....	....	.....	....	....	.....	.....	.....	37
7	116.85	57.94	49.21	8.70	.75	....	.....	....	.25	54.00	.....	54.00	56
8	53.05	26.45	22.25	4.35	.....	....	.....	....	....	.....	.....	.....	34
9	180.18	87.03	76.50	14.40	1.50	....	.....	.25	.50	39.00	.....	39.00	95
10	130.82	58.77	59.10	10.95	1.50	....	.....	....	.50	.....	.....	.....	74
11	182.92	94.82	66.10	16.50	3.75	....	.....	.50	1.25	.....	.....	.....	112
12	116.34	61.34	42.75	8.25	3.00	....	.....	....	1.00	.....	.....	.....	53
14	147.94	67.09	64.50	10.95	2.25	....	2.40	....	.75	32.00	.....	32.00	76
16	23.20	14.95	3.00	3.75	1.50	....	.....	....	....	.....	.....	.....	25
17	146.29	74.16	50.48	9.15	2.25	....	10.00	.25	....	66.00	.....	66.00	61
18	40.24	26.34	10.50	2.55	.75	.10	.....	....	....	.....	.....	.....	17
	$2580.97	$1306.90	$1004.77	$208.80	$31.50	1.10	$20.40	2.50	5.00	$872.56	$300.00	$572.56	1400

Fr. Hudovernik, tajnik.

KRALJ MATJAŽ.

(ZGODOVINSKA POVEST IZ ŽIVLJENJA SLOVENCEV)

—Pomisli Laban, kako naj mi kdo vrjame, da je to resnica, kar si povedal, če nimam nobenih dokazov. Cigani so že pred mnogimi meseci izginili od tod in ni bilo ves ta čas nobenega videti.

—Kdo pravi, da jih ni bilo videti? Jaz sem jih videl vsak dan. Še imena vam povem, če hočete.

—Meni se zdi Laban, da si ti sam le nekaj imel opraviti pri ciganih, da jih celo po imenih poznaš. Ko bi mi ti povedal popolno resnico, bi se morda moglo kaj storiti za nedolžne jetnike, na katere zdaj leti sum, da so Celestina umorili. Ali tako brez dokazov ne morem ničesar storiti.

Laban ni nekaj časa ničesar odgovoril, nego se naslonil ob mizo in zamišljeno gledal pred se. Rad bi bil povedal vse natančno, ali bal se je, da bi sam prišel v nesrečo in zato je molčal.

Erazem je prijateljsko položil svojo roko na Labanovo ramo.

—Laban, povej mi vse, kar veš. Jaz te ne izdam, če si sam udeležen. Prisegam ti to pred Bogom in pri spominu svoje matere. Saj me poznaš, torej veš, da sem mož beseda.

—Ali me res ne bodete izdali? Počasi in nekam nezaupno so prišle te besede Labanu z jezika a ko je videl, da mu je Erazem mesto obljube ponudil svojo roko, mu jo je krepko stisnil in minila ga je vsaka nezaupnost.

—Dobro, je rekel Laban, zdaj vam povem vse, kar vem in kar sem sam videl. In povedal je vse natančno, kar se je zgodilo, kako so cigani ujeli Celestina in kam so ga nesli, kako so ga sodili in usmrtili ter potem nesli pred samostan, kje so imeli svoj zaklad in kako so plačali Simona Kozino. Samo tega ni povedal, da je on sam Simona Kozino ukradel, mu odnesel ves denar in mu pustil v podzemski shrambi samo zlato posodje.

—Tako, zdaj veste vse, je končal Laban svoje pripovedovanje in zdaj storite kar vam je mogoče, da rešite nedolžne kmete. Samo mene nikar ne izdajte.

—Glej, Laban, je menil Erazem, ali bi ne bilo bolje, ko bi ti šel z menoj in sodniku Strnišu povedal to, kar si povedal meni. Gospod Strniša te gotovo ne izda.

—Ali se vam blede ali kaj, je ves togoten zakričal Laban. Ali mislite tako držati svojo besedo. Saj nisem neumen, da bi samega sebe naznanjal gosposki. Ali me hočete na vešala spraviti.

—Ne boj se prijatelj, ga je miril Erazem, jaz te ne izdam. Sodnik Strniša je mož pravice.

—Ah, po kancelijah je toliko pravice, kakor na gnojišču medu. Kar nehajte s tem.

Erazem je še nekaj časa nagovarjal Labana, naj gre ž njim k Strniši, a dosegel je ravno nasprotje tega, ker je nameraval. Laban je postal skrajno nezaupen in je začel vse preklicevati, kar je bil povedal.

—Zdaj vidim, da vam ni nič vrjeti, se je togotil Laban. Jaz sem vas hotel skusiti, če vam je zaupati, a zdaj vidim, da ni. Oh, kako sem vesel, da sem vas nalagal in da vam nisem povedal resnice. Še za pijačo bi dal, tako sem vesel, da ne veste resnice.

Obenem pa se je že Laban hitro pripravljal za odhod, kajti bal se je, da ga Erazem morda celo siloma zadrži. In kar nič ni hotel poslušati Erazma in nič se ni zmenil za Erazmovo zatrjevanje, da ga ne izda na noben način. Da, še roko ni hotel Laban dati Erazmu, nego bežal z vrta kar je mogel in se šele oddahnil, ko je prišel v gozd in je videl, da mu nihče ne sledi.

—Preklicano je bilo pametno, da mu nisem ničesar povedal o denarju, ki sem ga vzel Kozini, je govoril Laban sam sebi. Ko bi bil še zato vedel, bi me gotovo ne bil pustil iz gradu in še denar bi mi bil vzel.

Laban je sedel pod drevo, odkoder je videl na grad in pregledal vso cesto in začel ugibati, kaj naj zdaj stori Nekaj časa je celo mislil, da stori najbolje, če Erazma ustreli, ali zdelo se mu je, da bi si s tem nakopal samo novo nevarnost, zakaj da ga Erazem izda, da je takoj vse razodel sodniku Strniši, o tem ni Laban čisto nič dvomil.

Sedel je dolgo časa na svojem mestu in se ni mogel odločiti. Vedel je, da bodo zdaj preiskali ves okraj zlasti gozde in bal se je, da ga dobe in da pride na vešala. In vendar se ni mogel odločiti, da bi šel v svet in se kje drugje udomačil. Ni se mogel ločiti od prijaznega okraja, v katerem je doslej preživel vse svoje dni in ki ga še nikdar ni zapustil, in ni se mogel ločiti od vdove Jere, ki je samevala v koči na Lesnem brdu, odkar ji je bil sin se ponesrečil in ki je bila z Labanom tako prijazna, kot še nikdar nobena ženska.

—Ne grem in ne grem, je rekel sam sebi, zgrabil svojo puško in odrinil proti Lesnem brdu s trdnim namenom, da ostane pri Jeri vzlic preteči nevarnosti.

Kmalu po Labanovem odhodu je z grajskega dvorišča pridrdral vožiček. Sodnik Strniša in Erazem sta se odpeljala na Vrhniko in v Bistro.

V samostanu v Bistri so stražarji in hlapci stikali glave in se plašno ozirali proti glavnemu poslopju, iz čigar podzemskih prostorov se je slišalo grozno, pretresujoče kričanje.

V širni dvorani, v kateri je nekoč prijor Celestin z bičem v roki hotel ciganko Ester prisiliti, da bi ga ljubila, se je vršilo novo zasliševanje obdolženih kmetov in prič in kdor ni ničesar priznal in ni potrdil stavljenih vprašanj, tega so podvrgli torturi. Jok in krik trpinčenih ljudi je bil tolik, da se je čul celo na samostansko dvorišče in da so trpeli celo tako trdosrčni ljudje, kakor so bili samostanski uslužbenci.

—Na mučilnici prizna vsak kar se hoče, je menil eden stražarjev. Z mučenjem se lahko spravi najnedolžnejšega človeka na vešala.

—To pa že ni res, je ugovarjal drugi stražar. Če je kdo nedolžen, mu pomaga Bog, da brez bolečin prestane tudi najhujše mučenje.

—To ni res. Tisoč in tisočkrat se je zgodilo, da so bili nedolžni ljudje trpinčeni in umorjeni in Bog jim ni pomagal.

—Bog je vendar vsegaveden in pravičen, nad vse usmiljen in dobrotljiv.

—Vse to je, ali vzlic temu je pustil, da so nedolžni ljudje morali trpeti neznanske muke, da so priznali dejanja, katerih niso storili in da so morali iti v strašno smrt.

—Kaj praviš? Ti si bogokletnik! Čuvaj se, da ne prideš še na grmado.

Stari stražar, ki ni hotel vrjeti, da nedolžno trpinčeni ljudje ne trpe na mučilnici nikakih bolečin, je umolknil. Ni se več upal, zastopati svojega mnenja, kajti bal se je novega samostanskega poglavarja, ki je glede krutosti še prekašal svojega prednika, uklonil je glavo in tiho sedel na klop poleg glavnih vrat. Morda bi se ne bil tako hitro vdal, ko bi bil vedel, da je tudi med menihi mnogo takih, ki so njegovega mnenja in ki so komaj premagovali svojo jezo radi počenjanja ljubljanskega sodnika in prijorja Hugona.

Na samostansko dvorišče se je pripeljal vožiček, s katerega je skočil polhovgraški sodnik Strniša. Erazem je bil ostal na Vrhniki pri gospej Regini in nameraval tam počakati, da se vrne njegov bodoči tast.

Stražarji so spremili sodnika Strnišo v samostan, a mu že med potom povedali da bo moral ljubljanskega sodnika in prijorja nekaj časa čakati, ker zaslišujeta jetnike. Obupno kričanje iz podzemskih ječ je udarilo tudi na Strniševo uho in spoznal je takoj, kako se zaslišujejo jetniki.

—Prosim, prečastiti gospodje, pokličite hitro le hitro prijorja in cesarskega svetnika, je Strniša ogovoril menihe, katere je dobil v refektoriju.

—Zdaj ni mogoče, je rekel eden izmed menihov, zdaj se zaslišujejo hudodelci, ki so umorili prijorja Celestina.

—Ali ti hudodelci so nedolžni, popolnoma nedolžni, je vzkliknil sodnik Strniša. Prav zaradi tega sem prišel sem.

—Nikar tako ne govorite gospod sodnik! Kaj bodo nedolžni, ko so nekateri že priznali svojo krivdo in natančno povedali, kako so prijorja Celestina vjeli, ga ubili in obesili.

Strniša je bil tako razburjen, da svojih besed ni natančno preudaril.

—Če je kdo kaj priznal, je to storil na mučilnici, vsled strašnih bolečin. A nedolžni so vsi in kri teh nedolžno trpinčenih in umorjenih ljudi kriči do neba in zahteva maščevanja. V imenu pravice in poštenja zahtevam, da pokličete sodnika in prijorja.

Strniševa nevolja in eneržija je napravila na menihe vsaj toliko vtisa, da se je vendar eden odločil in šel poklicat sodnika in prijorja, ki sta tudi kmalu na to stopila v refektorij. Kaj je Strnišo pripeljalo v samostan, sta že vedela, ker jima je bil to povedal menih, ki ju je bil prišel klicat. Prijor se je držal skrajno nezaupno in je jako hladno pozdravil Strnišo, saj je vedel, da je evangelik, da je vzel pod svojo streho ubeglega meniha Erazma in mu hoče dati svojo hčer za ženo, da je prijatelj Antona Magajne, največjega sovražnika samostana v Bistri. A tudi ljubljanski sodnik ni imel pravega zaupanja do Strniše, in to iz istih nagibov, kakor prijor Hugon.

Strniša je na prvi hip spoznal, da bo imel težko stališče in da se bo treba mnogo truditi, predno prepriča ta dva moža. Po kratkem pozdravu so se vsi trije vsedli za mizo in sodnik Strniša je začel pripovedovati, kar je bil Erazem izvedel od dolgega Labana.

Ljubljanski sodnik in prijor Hugon sta pazno poslušala starega Strnišo, ki je jasno in z globokim prepričanjem pojasnjeval ter dokazoval, da so cigani usmrtili prijorja Celestina in da tega kmetje niso mogli storiti. Razen samostanskih stražarjev je edinole zaveznik in vohun ciganov, Simon Kozina, vedel, da je bil prijor Celestin — oblečen kot vojščak — šel na Vrhniko in edinole Kozina je mogel iti ciganom na roke, da so Celestina spravili na stran in ga umorili. Toda ljubljanski sodnik in prijor sta le zmajevala z glavama in videlo se jima je na obrazih, da ne vrjameta staremu Strniši.

—Kje naj bi se bili pa vzeli ti vaši cigani, je vprašal prijor ko je končal Strniša. Celo leto ni bilo videti nobenega cigana zdaj pa naj bi bili kar naenkrat zrasli iz tal, in usmrtili prijorja Celestina. To je skoro nemogoče, gotovo pa popolnoma nevrjetno.

—Vse je mogoče in vse je vrjetno, je pripomnil ljubljanski sodnik, gre se le zato, kako se kaka obdolžitev podpre.

In obrnivši se k Strniši je dostavil:

—Kot pravnik veste sami, da ste doslej navedli same trditve, dokaze pa ste nam ostali dolžni. Da, niti tega niste povedali, kako ste prišli celi stvari na sled, kako ste izvedeli, da so cigani umorili prijorja Celestina.

—Tega ne morem povedati, je odgovoril Strniša. Slučaj je nanesel, da sem stvar izvedel, a dolžan sem molčati, kdo mi jo je razkril.

(Dalje prihodnjič.)

POZOR! POZOR!

Cenjenim rojakom uljudno naznanjam, da sem odprl svoje prostore na 6222 St. Clair ave. kjer bodem popravljal moške in ženske čevlje v vašo zadovljnost. Točno in garantirano delo po nizkih cenah. Se priporočam (61)

L. ŠTEFANČIČ,
6222 St. Clair ave.

Beseda znanstvenika

Armand Gautier, član Francoskega Inštituta in avtor slavne knjige glede hranitve, je bral posebno razpravo pred akademijo medicine, ko je opisoval zdravilno in redilno vrednost vina, in je med drugim dejal: Vino je koristno starcem, katerih moč zginja, okrevajočim, gozdarjem, raziskovalcem, ljudem, ki živijo v mrzlem, vojakom v zimski kampanji — skratka vsem, ki delajo v neugodnih okoliščinah, ki morajo žrtvovati velik del energije, da dobijo svojo redno moč v kratkem času, kajti energija vina daje skoro vselej hipno pomoč.

TRINERJEVO AMERIŠKO GRENKO VINO

ima vse redilne snovi naravnega rudečega vina v sebi, vse zdravilne lastnosti, in je še poboljšano z esencami zdravilnih zelišč, ki so prave zdravilne vrednosti. To sijajno zdravilo

SČISTI PREBAVLJALNE ORGANE,
ODPRAVI ZAPRTJA,
PREPREČI BOLEST, GLAVOBOL,
POVZROČI BOLJŠO PREBAVO,
POVRNE APETIT,
UTRDI SISTEM,
ZAVRNE SPLOŠNO SLABOST,
VAM POMAGA DO ENERGIJE,
PRIGANJA K DELAVNOSTI,
POVEČA DELAVNOST.

Torej, če želite biti zdravi in srečni, vprašajte vedno za

TRINERJEVO AMERIŠKO GRENKO VINO.

Po lekarnah. *Cena $1.00*

JOSEPH TRINER,

Izdelovalec

1333-39 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Pri obodih, izpahlinah, mišičnih bolestih, poskusite Trinerjev liniment. Vas bo zadovoljil. Cena 25 in 50¢, po pošti 35 in 60¢.

Novi model strojepis

The No 9 OLIVER
The Standard Visible Writer

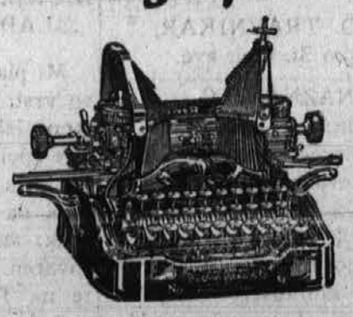

KUPITE GA SEDAJ!

Da triumf strojepisa *je tu.*

Pravkar je izšel — prišel je leta prej, predno so eksperti to pričakovali. Izdelovalci so se trudili leta in leta, da naredijo ta strojepis. In Oliver je zopet zmagal kot je zmagal tedaj, ko je prišel prvi Oliver strojepis na trg. Nobenega strojepisa ni na svetu kot Oliver št. 9. Pritisk gumbov na stroj je tako lahak, da mačka s tačicami lahko pregiba gumbe.

POZOR!

Vse novosti, ki jih dobite pri Oliver strojepisu so kontrolirane od Oliverja. Celo naši prejšni modeli, kakor so bili slavni v istih časih, niso imeli dvojnega pritiska za spremembo črk.

Vsa kontrola 84 črk in znakov je v malem prstu desne in leve roke. In vse te črke in znake pišete z 24 gumbi, najmanj kar jih je sploh na kakem strojepisu.

Pisci vseh strojev lahko nemudoma pišejo tudi na Oliver in sicer hitro in lahko.

SVARILO.

Ta brilijantni novi Oliver strojepis se prodaja po starih cenah. Ne velja nič več kot drugi modeli, ki so danes že starinski.

In dočim so nove iznajdbe pri tem strojepisu dragocene, pa smo olajšali konštrukcijo, kljub temu, da smo s tem sami zvišali sebi stroške.

Sklenite takoj, da dobite ta strojepis, predno potrošite kak dolar za drug stroj. Če imate kak drug strojepis, bodete gotovo radovedni, kako se dela s tem strojepisom.

17 CENTOV NA DAN.

Pomnite, da popolnoma novi št. 9. Oliver strojepis je največje vrednosti v strojepisu. Ima vse naše posebne znajdbe, vidno pisavo, avtomatičen predelovalec, dvojno spremembo za črke, trak, ki ki piše lahko v dveh barvah in vse druge iznajdbe.

Kljub temu smo se odločili, da prodamo ta stroj vsakomur za 17 centov na dan. Vsak, ki ljubi stroj, popolnoma lahko dobi ta strojepis, najboljšega sestava na svetu. Dvojna vrsta pismenk, kakor želite.

DANES PIŠITE ZA PODROBNA POJASNILA

in bodite eden izmed prvih, ki se seznanijo s tem krasnim strojem. (Prepričajte se, zakaj skoro vsakdo najraje ima Oliver. Pošljite nam dopisnico. Nič se vam ni treba zavezati. Nam je v največje veselje, da vam razložimo, kako se Oliver rabi.

THE OLIVER TYPEWRITER CO. 946 Prospect Ave., Cleveland, Ohio

Vi lahko dobite Oliver v najem za 3 mesece za $4.00.

IZURJENI ZOBOZDRAVNIK,

Dr. A. A. Kalbfleisch,

6426 St. Clair Ave.

Govori se slovensko in hrvatsko. Točna postrežba. Časopisi na razpolago. Ženske strežnice. Edini zobozdravniški urad v mestu, kjer se govori slovensko in hrvatsko.

Uradne ure:
Od 9:30 do 11:30 dop.
Od 1:30 do 5:00 pop.
Od 6:00 do 8:00 zvečer

Telefon urada: East 408 J.
Telefon stanovanja: Eddy 1856 M.

8 - Hour Union SCRAP TOBACCO

Je delan iz najboljšega duhana za cigare. Samo najboljši tobak se potrebuje. Najboljši tobak za zvečenje. V vsakem paketu je kupon.

Union Made

FINO VINO

vedno dobite pri Josip Koželu. Belo niagara in concord vino. Posebno ženskam je moje vino znano. Po stari navadi Josip Kozely, 4734 Hamilton ave

A. M. KOLAR,

Slovenska gostilna.

3222 LAKESIDE AVE.

Se priporoča Slovencem v obilen obisk. Točna postrežba. Vedno sveže pijače.

National Drug Store!
Slovenska lekarna.

vogal St. Clair ave. in 61. ceste. S posebno skrbnostjo izdelujemo zdravniške predpise. V zalogi imamo vse, kar je treba v najboljši lekarni. (45)

?

6101 St. Clair Avenue

Tu se dobi dobra in pristna pijača

POSTREŽBA TOČNA IN SOLIDNA.